

Szerb Köztársaság,
Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium,
Belgrád

Újvidéki Egyetem BTK,
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék,
Újvidék

KÖZTÁRSASÁGI ANYANYELVI VERSENY

2018/2019.

6. osztály

A tanuló kódja: _____

Pontszám: _____

UTASÍTÁS A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

Az anyanyelvi versenyre készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, megoldásukra 120 perc áll rendelkezésedre. A feladatlagra írd fel a kódodat, majd figyelmesen olvasd végig a feladatokat! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ne feledd, hogy a végleges válaszaidat golyóstollal kell beírnod, mivel a ceruzával írt megoldásokat a javító tanár nem értékelheti. De ügyelj arra is, hogy munkád áttekinthető, igényes külsejű legyen! Ha előbb befejezted a munkát, nézd át újra a megoldásokat, és csendben hagyd el a tantermet!

Javította: _____

_____

A könyvnyomtatást először Kínában találták fel 1041-ben. De ahogy mi, Európában számon tartjuk, 1450 körül egy aranyművesből lett nyomdász, Johann Gutenberg találta fel. Előzőleg a könyveket főként kolostorokban vagy bémásolókkal másoltatták, ahol az írnokok kézzel másoltak. A kézzel való másolás időigényes, és nem elég pontos. Függ a másoló képességeitől: attól, hogy mennyire figyelmes, mennyire pontos, mennyire ír szépen. A könyv ennél fogva ritkaság volt. A nyomtatás útján sokszorosított szövegek viszont gyorsan terjeszthetők. Amíg kézzel egy évig is eltartott egy Biblia lemásolása, a Gutenberg-nyomdával ugyanennyi idő alatt több száz másolatot lehetett készíteni.

A Gutenberg-galaxis kifejezés az emberi kultúrtörténetnek arra a szakaszára utal, melyben a könyv mint ismeretközlő eszköz kiemelkedő szerephez jutott. A könyvnyomtatás, a könyv elterjedése, később az általánossá váló írás-olvasás oktatás tette lehetővé ezt. Először a televízió, majd a számítástechnika, az internet terjedése keltette fel az aggodalmat, hogy a nyomtatott szóra előbb-utóbb talán nem is lesz szükség.

(Szövegértés, szövegalkotás – 6. osztályos tankönyv)

1. Ki volt Gutenberg? Fogalmazz meg róla **két tényt** a szöveg alapján!

---

2. Miért volt szükség arra, hogy a kézzel való másolást felváltsa a nyomtatás útján történő sokszorosítás? Fogalmazz meg **két állítást** a szöveg alapján!

a) _____

b) _____

3. A szöveg alapján határozd meg, mit nevezünk **Gutenberg-galaxisnak**?

---

4. Melyik az a **két találmány**, amelyek elterjedése háttérbe szorítja a könyvnyomtatást – amelyek miatt esetleg majd nem lesz szükség nyomtatott könyvre?

a) _____

b) _____

5. **Milyen mondatrészek** az alábbi mondat kiemelt szavai?

*A nyomtatás útján **sokszorosított** szövegek gyorsan **terjeszthetők**.*

a) sokszorosított: _____

b) terjeszthetők: _____

6. **Milyen szófajúak** a vastag betűvel kiemelt szavak? Írd a **pontos meghatározást** a szó melletti vonalra!

*A nyomtatás útján **sokszorosított** szövegek gyorsan **terjeszthetők**.*

c) sokszorosított: _____

d) terjeszthetők: _____

7. **Milyen szófajú** a szöveg utolsó mondatában olvasható **előbb-utóbb** szó?

*... a nyomtatott szóra **előbb-utóbb** talán nem is lesz szükség.*

Szófaji meghatározása: _____

8. Írd a vonalra az **előbb-utóbb** szó két szinonimáját (rokon értelmű kifejezését)!

_____

_____

9. Az előbb-utóbb szóösszetételt kötőjellel írjuk. **Írd le a vonalra** az alábbi kifejezések közül azokat, amelyeket szintén **kötőjellel írunk!**

a) egy egy _____

b) réges régen _____

c) süt főz _____

d) szebbnél szebb _____

e) irul pirul _____

f) háztól házig _____

10. Keresd meg az **igekötős igéket** a **feladatlap kezdőszövegében!** Hányat találtál? **Húzd alá** őket a szövegben! Hány ilyen van? **Karikázd be** a megfelelő számot!

2   4   5   6

11. A szövegben van két **igekötős igéből képzett főnév**. Keresd meg őket, és **írd a vonalra!**

a) _____

b) _____

12. **Párosítsd** az alábbi kifejezéseket a megfelelő **szólással!** A párokat írd a vonalra!

a) folyékonyan, szemrebbenés nélkül	1. olvas a sorok között
hazudik	2. olvas a gondolatában
b) fejből tudja	3. könyv nélkül tudja
	4. úgy hazudik, mintha könyvből olvasná

_____

13. Írj 4 **összetett szót**, amelyben előfordul a **könyv** főnév!

_____

14. **Elemezd** az alábbi mondatot aláhúzással és a mondatrészek megnevezésével, majd karikázd be az **igaz állításokat!**

Napjainkban a könyv a tudás egyetlen forrása.

- a) A mondatban két jelző van.
- b) A mondat alanya: tudás
- c) A mondatban egy határozó van.
- d) A mondatban öt főnév van.

15. **Fejezd** be az alábbi mondatkezdetet a 2. oldalon olvasható szöveg alapján a **saját szavaiddal!**

A nyomtatott szóra előbb-utóbb talán nem is lesz szükség, mert _____

_____

16. **Párosítsd** a szavakat a hozzájuk tartozó képletekkel!

a) írkokok	1. szótó+szótó+képző
b) időigényes	2. szótó+képző+jel
c) figyelmes	3. szótó+képző+képző
d) forrást	4. szótó+képző+rag

17. Az alábbi mondatokban több **helyesírási hibát** találsz. **Húzd alá** a hibákat, majd **írd le** a mondatokat **kijavítva!**

Szent István Király 1835.-ben készült szobra Egerben, a vár udvarában áll.

Arany János 1817. március 2.-án született Nagy Szalontán.

---

18. **Milyen fajtájúak** a megadott névmások? **Kösd össze** a névmást a pontos meghatározással!

a) az	1. birtokos névmás
b) egymást	2. mutató névmás
c) maga	3. visszaható névmás
d) enyém	4. vonatkozó névmás
e) akivel	5. kölcsönös névmás

19. **Írd ki** az alábbi mondatban található, lentebb **megadott viszonzókat!**

A hideg tehát Bogáncsig nem jutott el, de ha eljutott volna, sem lett volna baj, mert az öreg kutya tévedhetetlen szakértelemmel választotta ki gyermekágyát az akol legtávolabbi sarkában, a jászol alatt, szalma között, amely alól csak orra és szeme látszott ki.

(Fekete István: Bogáncs)

a) kötőszó: _____

b) névutó: _____

c) segédige: _____

20. Mi a **különbség** a két mondat között? **Írd a jelentésüket** a mondat melletti vonalra!

Valamennyit megette. _____

Valamennyit megevett. _____

JAVÍTÁSI KULCS A 6. OSZTÁLYOS TESZTHEZ

(2019. évi köztársasági anyanyelvi verseny)

1. a) aranyművesből lett nyomdász, b) 1450 körül, Európában elsőként feltalálta a könyvnyomtatást / a könyvnyomtatás feltalálója. (2x0,5=1)
2. a) A nyomtatás útján sokszorosított szövegek gyorsan terjeszthetők. b) A kézzel másolás időigényes, és nem elég pontos. (2x0,5=1)
3. Az emberiség történetének azt az időszakát, amelyben a könyv mint ismeretközlő eszköz kiemelkedő szerephez jutott. (Bármely egyéb megfogalmazás is elfogadható) (1)
4. a) televízió b) internet (számítástechnika) (2x0,5=1)
5. a) minőségjelző, b) állítmány (2x0,5=1)
6. a) befejezett melléknévi igenév b) folyamatos melléknévi igenév (2x0,5=1)
7. határozószó (idő) (1)
8. nemsokára, hamarosan, csakhamar, rövidesen, közeljövőben stb. (2x0,5=1)
9. a) egy-egy, b) réges-régen c) süt-főz e) irul-pirul (4x0,25=1)
10. helyes válasz: 4. (találták fel, találta fel, eltartott, keltette fel) (2x0,5=1)
- Megjegyzés: aláhúzás (0,5) + az előfordulás száma (0,5)
11. a) elterjedése, b) lemásolása (2x0,5=1)
12. a)-4. b) – 3 (2x0,5=1)
13. könyvtár, könyvelő, betegkönyv, könyvkötő, képeskönyv, meséskönyv, segédkönyv stb. (4x0,25=1)
14. Napjainkban a könyv a tudás egyetlen forrása. A mondatban két jelző van. (birtokos és mennyiségjelző) c) A mondatban egy határozó van (időhatározó-napjainkban) Megjegyzés: pontos elemzés + a válaszlehetőségek megjelölése (2x0,5=1)
15. Bármilyen értelmes, a szöveghez kapcsolódó megoldás elfogadható! Pl.: *A nyomtatott szóra előbb-utóbb talán nem is lesz szükség, mert a számítástechnika, az internet terjedése átveszi a tájékoztatás szerepét.* (1)
16. a)-2, b)-1, c)-3, d)-4 (4x0,25=1)
17. király, 1835-ben, 2-án, Nagyszalontán (4x0,25=1)
18. a) 2, b) 5, c) 3, d) 1, e) 4 (5x0,2=1)
19. a) kötőszó: de, mert (és, is) b) névutó: alatt, között c) segédige: volna. (5x0,2=1)
- Megjegyzés: kettő kötőszó felismerése fontos.
20. a) Mindet megette. b) Csupán egy részét ette meg valaminek. (2x0,5=1)

